

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/17/2016
Identifikačné číslo spisu:	4495899994
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4495899994.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. W. S., bývajúcej v E., A. XX, proti žalovanému Elektrosvit Nové Zámky, a.s., so sídlom v Nových Zámkoch, Komárňanská cesta 3, zastúpeného Mgr. Martinom Šutkom, advokátom so sídlom v Nových Zámkoch, Ernestova Bašta 7, o doplatenie mzdy a náhrady za dovolenku, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 11 C 158/1995, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 11. júna 2015 sp. zn. 7 Co 536/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. apríla 2014 č.k. 11 C 158/1995-377 prvým výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 22 % úrok z omeškania ročne zo sumy 1 257,19 eur od 9. júla 1995 do zaplatenia a 33 eur z titulu náhrady trov konania, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V druhom výroku nepriznal znalecovi Ing. O. B. znaleckú odmenu. V odôvodnení uviedol, že o nároku žalobkyne o doplatenie mzdy a náhrady za dovolenku už bolo rozhodnuté rozsudkom z 22. februára 2013 č.k. 11 C 158/1995-332, ktorým súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 1 257,19 eur v zmysle žalobného návrhu a zároveň zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 22% od 8. júla 1995 do zaplatenia a na zaplatenie trov konania v sume 16,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na odvolanie žalobkyne a žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom z 31. októbra 2013 sp. zn. 7 Co 175/2013 povinnosť žalovaného zaplatiť žalobkyni istinu 1 257,19 eur potvrdil a v časti povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 22% úrok z omeškania zo sumy 1 257,19 eur od 8. júna 1995 do zaplatenia, ako aj v časti trov konania rozsudok zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie poznamenal, že po vrátení veci odvolacím súdom vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne na pojednávaní 25. apríla 2013, ktorá zotrvala na svojom žalobnom návrhu ohľadne úrokov z omeškania vo výške 22% ročne z istiny 1 257,19 eur od 9. júla 1995, pretože výplatný termín mzdy u žalovaného bol vždy ôsmeho tohto ktorého mesiaca, pričom žalovaný sa na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavil. Súd prvej inštancie konštatoval, že na majetok žalovaného bol vyhlásený konkurz 18. júla 2000, ktorý bol zrušený 18.

januára 2012. V rámci konkurzu si žalobkyňa svoj nárok uplatnila včas u správcu konkurznej podstaty a keďže v konkurznom konaní nebola žalobkyňa uspokojená a konkurz bol zrušený, jej nárok naďalej trval, a preto si ho mohla uplatniť na súde. Žalovaný sa s plnením peňažného dlhu (doplatenia mzdy a náhrady za dovolenku) dostal do omeškania, a preto žalobkyni v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniklo právo požadovať od žalovaného ako dlžníka popri plnení (sumy 1 257,19 eur) aj úroky z omeškania, keď k 9. júlu 1995, kedy sa žalovaný dostal do omeškania, bola výška dvojnásobku diskontnej sadzby vyhlásenej Národnou bankou Slovenska určená na 22%, preto žalobkyni priznal právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 22% ročne od 9. júla 1995 do zaplatenia z istiny 1 257,19 eur, ktorá jej bola právoplatne prisúdená rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch z 22. februára 2013 č.k. 11C 158/1995-332. K nepriznaniu znaleckej odmeny znalca Ing. B. uviedol, že táto bola nepriznaná preto, že i napriek výzve súdu si znalec znaleckú odmenu neuplatnil. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom z 11. júna 2015 sp. zn. 7Co 536/2014 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania a náhradu trov konania ako vecne správne podľa § 219 ods.1 O.s.p. potvrdil a žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd zrekapituloval a k odvolacím námietkam uviedol, že z obsahu spisu mal za preukázané, že žalobkyňa si prihláškou z 11. septembra 2000 (č.l. 305 spisu) prihlásila okrem istiny (v tomto prípade doplatenie mzdy a náhrady za dovolenku), aj príslušenstvo tejto pohľadávky - t.j. úroky z omeškania vo výške 22%, ktorá pohľadávka bola na prieskumnom pojednávaní 28. júna 2002 správcom konkurznej podstaty Ing. Z. Z. (č.l. 309) popretá. Neobstoí tak námietka žalovaného v odvolaní, že žalobkyňa si uvedené príslušenstvo pohľadávky do konkurzu neprihlásila, a preto si ho nemôže úspešne uplatniť v tomto konaní, pretože je premlčané; keďže v konkurznom konaní nebola žalobkyňa uspokojená a konkurz bol zrušený, tak jej nárok naďalej trval a trvá. Poukázal na § 33 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní [v znení účinnom ku dňu vyhlásenia konkurzu, t.j. ku dňu 18. júlu 2000, (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“)], z ktorého priamo vyplýva právny predpoklad o existencii úrokov z omeškania, ktoré prirástli k pohľadávke vzniknutej pred vyhlásením konkurzu, a to pri úrokoch, ktoré prirástli v čase od vyhlásenia konkurzu. Uvedené ustanovenie a ani zákon v žiadnom ustanovení neobsahuje žiadnu úpravu o zániku takýchto pohľadávok vo forme úrokov z omeškania, ktoré prirástli z pohľadávok vzniknutých pred vyhlásením konkurzu, ale naopak predpokladá ich existenciu, avšak s obmedzením ich uspokojenia v rámci konkurzného konania z majetkovej podstaty. Konštatoval, že príslušenstvo vo forme úrokov z omeškania vzniknuté po vyhlásení konkurzu je vylúčené z uspokojenia v rámci konkurzného konania, avšak právo ako také nezaniká, preto ak po zrušení konkurzu úpadca ďalej existuje a nie je vymazaný z obchodného registra, je možné sa týchto pohľadávok domáhať voči dlžníkovi. Pokiaľ ide o výšku priznaného úroku z omeškania (22% ročne z prisúdenej istiny) uviedol, že táto zodpovedá zákonnej výške úroku z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a vykonávacieho predpisu, ktorým bolo v čase omeškania dlžníka Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z. K 9. júlu 1995, kedy sa dostal žalovaný do omeškania, bola výška diskontnej sadzby vyhlásenej Národnou bankou Slovenska určená na 22% ročne. Odvolací súd dodal, že počas trvania omeškania v tejto veci (od 9. júla 1995 do zaplatenia) v súvislosti so zavedením meny eura došlo od 1. januára 2009 k zmene výšky úrokov z omeškania tak, že pod pojmom „diskontná sadzba NBS“ sa odo dňa zavedenia meny euro rozumie „základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky“. Táto zmena základnej úrokovej sadzby nemá vplyv na dokončenie úročenia podľa pôvodnej výšky úrokovej sadzby počas úrokového obdobia, ktoré začalo plynúť pred dňom zavedenia meny euro, preto ak k omeškaniu dlžníka došlo pred 1. januárom 2009 (čo je tento prípad), výška úrokov z omeškania sa podľa prechodného § 10a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. riadi podľa predpisov účinných do 31. decembra 2008. V tom čase predstavovala výška úrokov z omeškania 2-násobok diskontnej sadzby stanovenej NBS platnej ku dňu, keď omeškanie s plnením peňažného dlhu vzniklo. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1, § 151 ods. 2 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil s poukazom na § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Uviedol, že v otázke (ne)započítania úrokov z omeškania počas obdobia, kedy bol na jeho majetok vyhlásený konkurz (18. júla 2000 - 18. januára 2012), bolo s poukazom na § 14 ods. 1 písm. g/ zákona o konkurze a vyrovnaní (účinného ku dňu

vyhlásenia konkurzu) povinnosťou žalobkyne prihlásiť si do tohto konkurzu nielen istinu pohľadávky, ale aj dovtedy vzniknutý úrok, ako zákonné príslušenstvo tejto pohľadávky, čo tento zákon ako *lex specialis* jednoznačne umožňoval. V zmysle tohto tvrdenia považoval priznanie úrokov z omeškania rozhodnutím súdu prvej inštancie za nespravodlivé, keďže v predmetnom období vôbec nevykonával svoju podnikateľskú činnosť, jeho majetok bol postupne speňažený a veritelia v konkurznom konaní riadne uspokojovaní a po zrušení konkurzu nemá z čoho uspokojiť pohľadávku žalobkyne. Namietal, že odvolací súd nesprávne založil svoje rozhodnutie na tom, že z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie vyplynulo, že žalobkyňa si prihláškou z 11. septembra 2000 prihlásila okrem istiny príslušenstvo pohľadávky vo výške 22 %, ktorá bola však na pojednávaní 28. júna 2002 správcom konkurznej podstaty popretá. Mal za to, že na základe tejto prihlášky však súd nesprávne usúdil, že žalobkyňa si v tomto konaní správne uplatnila žalobou aj príslušenstvo pohľadávky v dĺžke od 8. júna 1995 do zaplatenia, pričom svoj názor zdôraznil ešte aj s poukazom na § 33 ods. 1 písm. a/ zákona o konkurze a vyrovnaní. Konštatoval, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nesprávne, pretože podľa jeho názoru je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, je nedostatočne zdôvodnené, a teda nepreskúmateľné. Zdôraznil, že súd mal započítať úroky z omeškania z istiny v uvedenej výške len za obdobie od 8. júna 1995 do momentu vyhlásenia prvého konkurzu (teda do 22. decembra 1998) a po jeho zrušení NS SR pod sp. zn. 5 Obo 84/1999 z 30. júna 1999 a do momentu vyhlásenia druhého konkurzu (18. júla 2000), pričom poznamenal, že ani jeden súd sa faktom, že na majetok žalovaného boli vyhlásené konkurzy dva a že medzi zrušením prvého a vyhlásením druhého konkurzu uplynulo vyše 8 mesiacov, nezaoberali. Za nedostatočne zdôvodnené považoval aj rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k počítaniu úrokov a ich prihlasovaní do konkurzu. Poznamenal, že žalobkyňa si svoju pohľadávku do druhého (nie však prvého) konkurzu síce prihlásila, no tá bola popretá a žalobu o jej určenie nepodala, a teda minimálne za obdobie trvania konkurzu považoval počítanie úrokov z takejto pohľadávky za nedôvodné a nespravodlivé.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol.

5. Dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu bolo podané na pošte 2. novembra 2015, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení do 30. júna 2016 (ďalej aj „O.s.p.“), ktorý počnúc 1. júlom 2016 bol zrušený Civilným sporovým poriadkom zákonom č. 160/2015 Z. z. (ďalej aj „CSP“). Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (2. novembra 2015), t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. V prejednávanej veci, z obsahu dovolania vyplýva, že je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, pričom nejde o rozsudok, ktorý by mal znaky uvedené v § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. Keďže prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. nevyplýva, je zrejmé, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v predmetnej veci a podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolať procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo. Z obsahu dovolania možno vyvodíť, že dovolať namieta nedostatok riadneho odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

10. V súvislosti s námietkou dovolať o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba uviesť, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia

zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

11. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovaného. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd pri odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia nemusí opakovať podstatnú časť z odôvodnenia súdu prvej inštancie, ale stačí, ak iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, čím rozhodnutie odvolacieho súdu tak v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Tiež odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie môže doplniť aj ďalšie dôvody. Skutočnosť, že žalovaný mal na vec odlišný názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia a existencii vady v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

12. Žalovaný ďalej v dovolaní výslovne ako dovolací dôvod uviedol nesprávne právne posúdenie veci súdom (§ 241 ods.1 písm. c/ O.s.p.), ktoré však je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu len v procesne prípustnom dovolaní (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Keďže dovolanie žalovaného nie je procesne prípustné, dovolací súd sa týmito námietkami nemohol zaoberať.

13. Z dôvodov vyššie uvedených dospel najvyšší súd k záveru, že žalovaným podané dovolanie (ktoré bolo podľa právneho poriadku účinného v čase jeho podania procesne neprípustné) nevyvolalo účinok, ktorý by najvyššiemu súdu po 1. júli 2016 umožnil uskutočniť meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.